

SÄBY NORRGÅRD

Norrgården tillhörde i början av 1500-talet Vadstena kloster, men kom senare i privat ägo. När indelningsverket kom till, var det samma ägare till Norrgården och Ängaryd. Soldattorp nr 10 placerades på Ängaryd och fick namnet Säbyhem.

Stugan LYCKÅS

Läge: Vid landsvägen cirka 500 m norr Norrgården.

Denna stuga kallades allmänt för Bälgen p.g.a. att här bodde en tid "bälgarn", d.v.s. Säby kyrkas orgeltrampare. Vid landsvägens omläggning revs stugan 1959.

1842-	Kyrkväktaren		
	f.soldaten	Petter Stor	1784 Säby
		H Eva Persdotter	1803 Säby
1885-	Orgel-tramparen	Johannes Clas Pettersson	1830 Säby
		H Lovisa Jonsdotter	1831 Gränna
		Frans Classon	1866 Säby
		H Anna Wilhelmina Karlsson	1869 Säby

SÄBYDALS STATION och BANVAKTSTUGA

Läge: Norr bebyggelsen vid Säbydal.

Kyrkobesökare från Tranås åkte förr tåg till Säbydal och gick sedan den s.k. kyrkstigen från stationen till kyrkan. När tågresenärerna minskade i antal på 1940-talet drogs stationen in. Både stationen och banvaktstugan revs omkring 1958.

Banvakten	Otto Nylén	1860
	H Anna Elisabeth Gustavsson	1864
	+ 15 barn	
Banvakten	Karl Gustav Karlsson	1876
	H Augusta Maria f. Karlsson	1867

Säby Norrgård

GLASHEMMET

Glasmästarehemmet 1770. Nuvarande saluboden Säbydal. Hit kom omkring 1770 en glasmästare, som byggde ett hus och troligtvis började driva glashandel. Han efterträddes av en trädgårdsmästare. 1813 blev det ytterligare en affärsörelse, när smideshandlanden Runn tog vid. Sonen Johan utökade sedan sorteringen till diversehandel. Det är från denna tid som Säbydal blev ett handelscentrum för bygden. Över dörren till det gamla handelshuset står årtalet 1842 och de högst ovanliga affärsdörrarna har förut använts i Säby kyrka. Ännu efter 200 år drivs det handel i Saluboden Säbydal, men sortimenten har växlat efter tidens behov. År 1861 inrättades en poststation i Saluboden. Den fick namnet Säby, som sedan ändrades till Säbydal. Den nedlades år 1956.

-1770-	Glasmästaren	Hans Bergfäldt	1716
		H Lisa Johansdotter	1730
1789-	Trädgårdsm.	Sven Wästerberg	1750 Linderås
		H Stina Johansdotter	1760 Bredestad
1790-	Änkan	Lisa Galin	1730 Nykil
1803-	Smeden	Sven Rudberg	1777 Rinna
		H Greta Johansdotter	Ekeby
1813	Smideshandl.	Samuel Runn	1780 Säby
		H Sara Gustavsdotter	1787 Linderås
-1840-	Handlanden	Johan Runn	1816 Säby
		H Johanna Sofia Eklund	1825 Säby
	Handlanden	Gustav Borg	
-1956	Handlanden	Carl Andersson	
1956-1966	Handlanden	Georg Carlsson	

GLASHEM NR 2

Läge: Vid landsvägen ovanför nuvarande saluboden.

Glashem nr 2 tillkom i slutet av 1700-talet och innehavaren skrevs som torpare, varför man kan antaga att det var ett mindre lantbruk. När Glashemmet senare blev ett handelscentrum revs stugan bort och ladugården blev stall för affärens transporthästar. Den revs sedan på 1950-talet.

1789-	Torparen	Petter Bergfäldt	1767 Ekeby
		H Ingeborg Månsdotter	1768
1812-		Jonas Andersson	1760
		H Maja Persdotter	1765 Säby
1828-		Sven Jonsson	1801 Torpa
		H Maja Johansdotter	1798 Torpa

Säby kyrka

Karl Adam Ljung
H Sofia Andersdotter

1817 Linderås
1815 Säby

SÄBY PRÄSTGÅRD

Till Prästgården hör markerna kring kyrkan, samt väster ut mot ån och landsvägen vid Säbydal. En utmark norr om Sätthälla har tillhört Prästgården. Genom denna mark gick förr gamla landsvägen och där fanns under lång tid även Säbys marknadsplats. Kring marknadsplatsen och landsvägen byggdes upp ganska många stugor. Ja, man kan nästan säga att här var en tid Säbys centrum. Under slutet av 1700-talet rädde en ägotvist mellan ägaren till Säby Norrgård och Prästgården och i husförhörslängderna från den tiden är en del av Prästgårdens stugor skrivna på Norrgården.

Gamla kyrkstallar vid Säby

Stugan SMEDJEHEM eller IDELUND

Läge: Nordost Säby kyrka vid den s.k. kyrkbacken.

Stugan, som tillkom omkring 1800, beboddes först av en smed, därav namnet Smedjehem. Detta namn byttes så småningom ut mot Idelund. Norr om kyrkbacken och mot sjösidan låg förr många små kyrkstallar, byggda och ägda av socknens bönder, vilka hade lång kyrkväg. Stallarna norr om kyrkbacken revs omkring 1935. Återstår gör endast två av de gamla stallarna mot sjösidan. Dessa tillhör numera Idelund. Stugan finns kvar och är ännu bebodd.

1801-	Smeden	Jonas Lindgren	1730 Ljungarum
	Dottern	Sara Greta	
1845-		Fredrik Örtengren	1816 Torpa
		H Inga Samuelsdotter	1804 Ingatorp
1847-		Anders Gustav Bremer	1820 Säby
		H Johanna Sofia Johansdott.	1822 Säby
		Anders Johan Bremer	1850 Säby
		H Lovisa Charlotta Dahl	1850 Frinnaryd
1885-		Beata Charlotta Bremer	1823 Säby
		Frans Albert Bremer	1854 Säby
1885-		H Ida Fredrika Andersdotter	1860 Säby

Stugan NYDALA

Läge: Mellan nuvarande Idelund och Dalhem.

Nydala var en kort tid ett nybygge på Hallingstorp, men av vissa skäl blev ägaren tvungen att sälja stugan för avflyttning. Stugan köptes av kyrkväktare Moberg och byggdes upp vid kyrkbacken omkring 1885. Efter att ha varit bebodd till omkring 1940, var den en kort tid klubblokal för Säbydals IF innan den revs bort.

1885-	Kyrkväktaren Johan Petter Moberg	1812 Säby
	H Maja Lotta Danielsdotter	1817 Säby

Säby prästgård

KYRKVÄKTARESTUGAN

Läge: Vid kyrkbacken, Öster sockenstugan.

Denna stuga, i vars ena halva sockenstugan och senare fattigstugan var inrymd på 1800-talet, har kallats vid olika namn: Axelstugan, Kammaren och numera Dalhem. När nytt ålderdomshem byggdes 1887, blev förra fattigstugan slöjdsal för skolans räkning. Denna del av stugan är numera ombyggd och ingår i fastigheten Dalhem. En av de i stugan boende, Axel Wallin, var en mycket mångkunnig man. Han botade sjuka med att slå åder, drog ut tänder med en s.k. nyckel och var dessutom mycket skicklig i att laga olika saker. Söndrigt porslin lagade han genom att borra hål i kanterna och sedan fästa samman delarna med små mässingshakar. Ännu idag kan man i socknen finna gammalt porslin, lagat av Wallin, men ännu i brukbart skick.

-1756-	Väktaren	Dahn Mejer	1706 Tyskland
		H Katarina Phil	1718
-1790-	Skräddaren	Nils Persson	1762 Linderås
1800-	Hjälp-		
	klockaren	Jonas Svensson	1772 Säby
		H Lena Svensdotter	1765 Säby
1837	Koppar-		
	slagaren	Adolf Fredrik Moberg	1815 Säby
		H Johanna Jonsdotter	
-1842-		Peter Eliasson	1791 Säby
		H Anna Stina Månsdotter	1796 Linderås
1867	Kyrkväktaren	Johan Petter Moberg	1812 Säby
		H Maja Lotta Danielsdotter	1817 Säby
1885-	Orgeltram-		
	paren, Kyrk-		
	väktaren	Klas Wallin	1829 Säby
		H Johanna Larsdotter	1824 Säby
1886-	Skomakaren		
	m.m.	Axel Wallin	1857 Säby
		H Klara Matilda	1860 Torpa

KYRKBACKEN

Läge: Troligtvis där skolan nu är belägen.

Stugan kallades tidigare för Kalvhagen eller Gärdesgården och var tidvis skriven på Norrgården. Innan sockenstugan byggdes 1828 bodde barnaläraren och klockaren i denna stuga. Det är möjligt att här fanns ytterligare en stuga vid kyrkbacken,

Gamla vägen till kyrkan

då det samtidigt med Kalvhagen står antecknat "i en stuga".

1759-	Barnalära- ren och klockaren	Jonas Lindvall	Lommaryd
1770-	Klockaren	Anders Holmgren	
	Moder	Eva Törnqvist	Ekeberg
1812-	Organisten	Anders Hahn	1770
1813-	Skolemäs- taren	Joh. Fredrik Forsander	1792 Skärskind
		H Maja-Lisa Ljung	1795 Hyllestofta
1820	Socken- skomakaren	Johan Krants	1792 Säby
		H Maja Larsdotter	1789 Linderås
1830-	Skräddaren	Jonas Andersson	1790 Säby
		H Katarina Nilsdotter	1786 Bälaryd

KYRKOBACKEN SOCKENSTUGAN

Sockenstugan byggdes 1828 och var under lång tid även skola.
Här fanns två lägenheter, avsedda för lärare och klockare.
Numera är sockenstugan församlingshem och äges av kyrkan.

1828-	Organisten	Johan Nylander	1791 Virserum
		H Eva Johansdotter	1793 Lenhovda
1850-	Skolemästa- ren och organisten	J. August Johansson	1824 Vislanda
		H Elisabeth Maria Nylander	1823 Moheda

Stugan ANNEBERG

Läge: Söder landsvägen ovanför backen vid Säbydal.

Enligt vad de boendes fäder har berättat, lät prosten Melin bygga stugan till en dotter, som hette Anne, därav namnet. Stugan finns ännu kvar fast något ombyggd. Framför Anneberg, mot landsvägen, byggde innehavaren August Svensson ytterligare två stugor, vilka ännu finns kvar. Här har varit affär, skomakeri, senare café och numera bostäder. Även en ladugård tillhörde Anneberg. Där fanns plats för diverse husdjur.

1848-		Erik Andersson	1812 Bettna
		H Sara Lisa Hilström	1815
1849-	Skomakare- gesällen	Gustav Haglund	1815 Skänninge
		H Karin Jönsdotter	1819 Björkå
1860-	Smeden	Gustav Blomqvist	1822 Ullevad
		H Johanna Svensdotter	1823 Habo
-1880-	Fanjunkaren		
	Svärdsn.	Karl Agaton Wetterhall	1801 Säby
		H Kristina Johansdotter	1806 Askeryd
1891-		Lotta Byström	
1894-	Skomakaren	Johan August Svensson	1867 Adelöv
		H Josefina Johansdotter	1856 Säby

Stugan äges och bebos av släkten Svensson.

Stugan NORSBERG eller SNOPPEN

Läge: Cirka 30 m söder torpet Källstugan.

Stugan tillkom omkring 1780 och först boende hette Norberg, därav namnet Norsberg. Snoppen är troligtvis ett namn efter någon boende, som haft ladugårdsarbete med mjölkning, vilket förr kallades för snoppa. Stugan revs omkring 1890. Några lämningar finns ej kvar. Källstugans flaggstång är rest vid grunden.

1780-		Petter Norberg	1749
		H Stina Månsdotter	1754 Säby
1800-	Sockna- skräddaren	Johan Bengtsson	1744 Glostorp
		H Annika Arvidsdotter	Säby
			1743 Lundarp
			Säby
1820-		Sven Nilsson	1793 Linderås
		H Stina Svensdotter	1789 Linderås
1850-		Fredrik Örtengren	1816 Torpa
		H Johanna Johansdotter	1815 Säby
1860-	Änkan	Fredrika Persdotter	1829 Säby
1864-		Karl Adolf Adolfsson	1819 Säby
		H Anna Sofia Johansdotter	1825 Askeryd
		Johan Johansson	1832 Vireda
		Anna Sofia Andersdotter	1831 Flisby
1890-	Sist boende	Karl Johan Ode	1820 Säby
		H Lovisa Johansdotter	1836 Säby

Säbydals hållplats

Stugan KÄLLSTUGAN

Läge: Vid gamla landsvägen Sätthälla - Katarp.

Stugan tillkom i början av 1800-talet och har sedan genom nyodling och tillbyggnad avancerat till torp 1845. Källstugan är numera friköpt och egen fastighet.

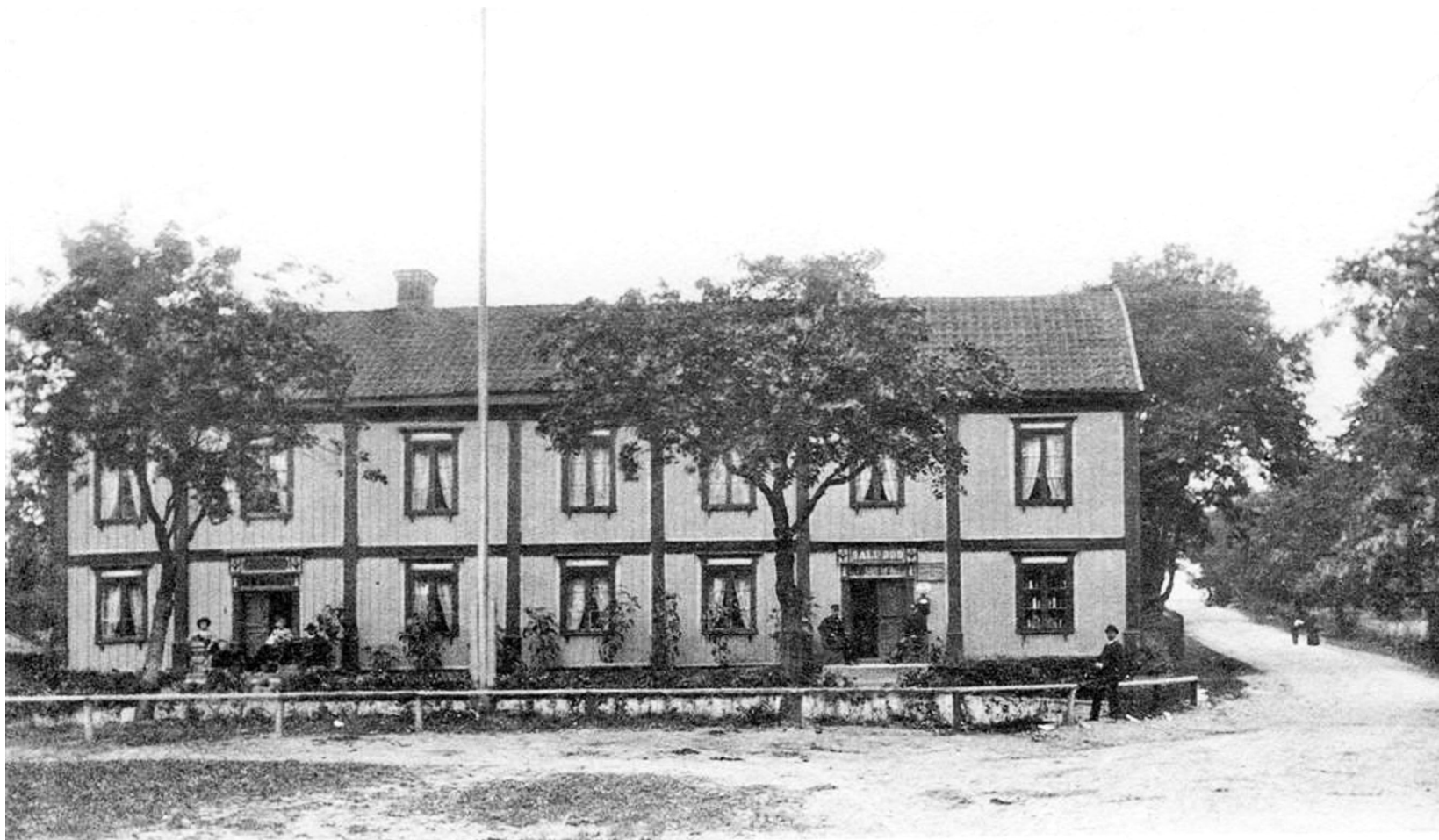
1814		Petter Svensson död 1818	1772 Säby
		H Stina Månsdotter	1779 Säby
1826-	Sockensko- makaren	Johannes Krants	1792 Säby
		H Maja Larsdotter	1789 Linderås
1835-		Adolf Gustavsson	1789 Rinna
		H Sara Jonsdotter	1792 Askeryd
		Till Amerika 1868	
		76 år gammal	
1837		Måns Knutsson	1804 Linderås
		H Eva Maja Nilsdotter	1815
1841-	Koppar- slagaren	Adolf Fredrik Moberg	1815 Säby
-1887		H Inga Sofia Larsdotter	1813 Torpa
-1977	Kyrkvaktaren	Ernst Albert Bremer	1887 Säby
		H Anna Maria f. Jakobsson	1883 Säby

Stugan FÄLLAN eller MARKEN

Läge: Vid gamla landsvägen framför nuvarande lägenheten Charlottenberg.

Detta var en liten enkel stuga, som låg i norra delen av Säby marknadsplats, därav fick den namnet Marken. Stugan revs omkring 1892 och utgör numera stomme i Charlottenberg.

1770-		Anders Petter Larsson	1749 Säby
		H Johanna Matilda Gustavsd.	1753 Säby
1789-		Jonas Jonsson	1735 Frinnaryd
		H Stina Jonasdotter	1746 Olofstorp Säby

Saluboden Säby

Stugan CHARLOTTENBERG

Läge: Väster vägen Sätthälla - Katarp.

Stugan byggdes av Gustav Pettersson 1892, varvid han samtidigt lät riva de närliggande stugorna Snoppen och Fällan. Rivningsverket utgör nu stommen i Charlottenberg. Numera användes Charlottenberg till sommarbostad.

1892-	Gustav Adolf Pettersson	1836 Säby
	H Hedda Charlotta Magnisd.	1838 Säby
	Inga Charlotta Bäström	1839

Stugan ERIKSBERG eller TRASKA

Läge: Mellan nuvarande lägenheterna Skruven och Källstugan.

Gamla landsvägsbacken, där stugan låg kallades för Traskaliden, p.g.a. att den var så brant att resande fick stiga av sina fordon och gå upp för backen. Gå det är att "traska". Om Erker i Traska har Hösbons Aron berättat i sina hägkomster. Stugan revs omkring 1870.

1814-	Fiskaren	Erik Svensson	1785 Svarttorp
		död 1865	
		H Maria Andersdotter	1784 Lekeryd
		död 1865	

Stugan SKRUVEN

Läge: Cirka 700 m väster Katarp, vid den s.k. Traskaliden.

Den lilla vackra stugan finns ännu kvar och är väl bevarad. En modern åretruntbostad är nu uppförd på samma tomt. Om de först boende i Skruven har Säbyskildraren Hösbons Aron berättat i sin bok: Minnen och hägkomster från det gamla Säby.

1848-	Adolf Peter Andersson	1811 Säby
	Utv. till USA med familj	
	1869	
	H Johanna Persdotter	1808 Säby
1869-	Johannis Pettersson	1822 Säby
	H Lovisa Jonsdotter	1823 Linderås
	Petter Enok Johansson	1846 Säby
	H Karolina Wilhelmina	
	Andersdotter	1845 Säby
	Adina Johansson	1889 Säby

Stugan TÖRNÅSEN

Läge: Vid gamla vägen, cirka 600 m väster Katarp.

Nuvarande fastigheten Törnåsen uppfördes på 1840-talet och kallades då för Tärnås. Stugan har på senare tid blivit helt ombyggd och är fortfarande bebodd.

1845-	Adam Persson	1786 Säby
	H Karin Månsdotter	1787 Säby
1864	Klas Wilhelm Pettersson	1829 Säby
	H Karolina Kristina Andersd.	1823 Säby
1890-	Johan Johansson	1850 Frinnaryd
	H Anna Matilda Karlsdotter	1851 Säby

SÄNNEVADET

Torpet HAGALUND

Läge: 1000 m nordväst om gården, på utjorden Amundshagen.

Skrivet på Kungsbacken 1789. Finns kvar.

-1775-	Olof Hagman	1752 Västergötland
	H Catharina Bengtsdotter	1754 Västergötland
-1799-	Göran Svensson	1752 Säby
	H Maja Jonsdotter	1759 Halland
-1801-	Lars Larsson	1726 Säby
	H Maria Carlsdotter	1772 Säby
-1812-	Johannes Jönsson	1780 Säby
	H Maja Larsdotter	1778 Säby
1812-1815	Förstärk- ningskarlen Johan Sandberg	1782 V.Ryd
	H Eva Maja Månsdotter	1769
-1816	Skräddaren Johannes Johansson	1788 Frinnaryd
	H Maja Lena Andersdotter	1790 Ulrika
-1818-	Johannes Svensson	1794 Frinnaryd
	H Anna Stina Olofsdotter	1791
-1819-	Sven Nilsson	1763 Säby
	H Catharina Nilsdotter	1759 Säby
-1824	Carl Fagerström	1756 Brännkyrka
	H Lena Gabrielsdotter	1756
-1839	Anna Gustafsdotter	1777 Säby
1840-	Johannes Svensson	1815 Säby
	H Carolina Petersdotter	1817 Säby